

(Rättsakter som antagits med tillämpning av avdelning VI i Fördraget om Europeiska unionen)

RÅDETS RAMBESLUT 2005/222/RIF

av den 24 februari 2005

om angrepp mot informationssystem

EUROPEISKA UNIONENS RÅD HAR ANTAGIT DETTA RAMBESLUT

med beaktande av Fördraget om Europeiska unionen, särskilt artiklarna 29, 30.1 a, 31.1 e och 34.2 b i detta,

med beaktande av kommissionens förslag,

med beaktande av Europaparlamentets yttrande⁽¹⁾, och

av följande skäl:

- (1) Syftet med detta rambeslut är att förbättra samarbetet mellan rättsliga och andra behöriga myndigheter, inbegripet polismyndigheter och andra specialiserade brottsbekämpande organ i medlemsstaterna, genom tillnärmning av medlemsstaternas strafflagstiftning på området för angrepp mot informationssystem.
- (2) Det har konstaterats att det förekommer angrepp mot informationssystem, särskilt till följd av hotet från den organiserade brottsligheten, och det finns en stigande oro för terroristattacker mot de informationssystem som ingår i medlemsstaternas vitala infrastruktur. Detta utgör ett hot mot skapandet av ett säkrare informationsområde och ett område med frihet, säkerhet och rättvisa och kräver därför motåtgärder på EU-nivå.
- (3) Ett effektivt svar på dessa hot kräver en samlad syn på nät- och informationssäkerhet, vilket betonas i handlingsplanen eEurope, i kommissionens meddelande "Nät- och informationssäkerhet: förslag till en europeisk strategi" och i rådets resolution av den 28 januari 2002 om en gemensam inställning och särskilda åtgärder på området för nät- och informationssäkerhet⁽²⁾.
- (4) Behovet av att ytterligare öka medvetenheten om problemen som har att göra med informationssäkerhet och ge praktisk hjälp har också betonats i Europaparlamentets resolution av den 5 september 2001.

(5) Stora klyftor och skillnader i medlemsstaternas lagstiftning på detta område kan försvåra kampen mot organiserad brottslighet och terrorism och komplicera ett effektivt polisiärt och rättsligt samarbete när det gäller angrepp mot informationssystem. De moderna informationssystemens nationsöverskridande och gränslösa karaktär innebär att angrepp mot sådana system ofta är gränsöverskridande, vilket understryker det trängande behovet av ytterligare insatser för att tillnärma strafflagstiftningen på detta område.

(6) Rådets och kommissionens handlingsplan för att på bästa sätt genomföra bestämmelserna i Amsterdamfördraget om upprättande av ett område med frihet, säkerhet och rättvisa⁽³⁾, Europeiska rådet i Tammerfors den 15–16 oktober 1999, Europeiska rådet i Santa Maria da Feira den 19–20 juni 2000, kommissionen i "Resultattavlan" och Europaparlamentet i sin resolution av den 19 maj 2000 anger eller uppmanar till lagstiftningsåtgärder mot högteknologisk brottslighet, inklusive gemensamma definitioner, kriminaliseringar och påföljder.

(7) Det arbete som utförs av internationella organisationer, särskilt Europarådets insatser för tillnärmning av strafflagstiftning och G8:s arbete för gränsöverskridande samarbete på området för högteknologisk brottslighet, måste kompletteras genom att det fastställs en gemensam strategi på detta område inom Europeiska unionen. Detta krav utvecklades ytterligare i kommissionens meddelande till rådet, Europaparlamentet, Ekonomiska och sociala kommittén och Regionkommittén "Ett säkrare informationsområde – ökad säkerhet i informationsinfrastrukturen och bekämpning av datorrelaterad brottslighet".

(8) Strafflagstiftningen om angrepp mot informationssystem bör tillnärmas i syfte att få till stånd största möjliga polisiära och rättsliga samarbete när det gäller brott som hänför sig till angrepp mot informationssystem och att bidra till kampen mot organiserad brottslighet och terrorism.

⁽¹⁾ EUT C 300 E, 11.12.2003, s. 26.

⁽²⁾ EGT C 43, 16.2.2002, s. 2.

⁽³⁾ EGT C 19, 23.1.1999, s. 1.

- (9) Alla medlemsstater har ratificerat Europarådets konvention av den 28 januari 1981 om skydd för enskilda vid automatisk databehandling av personuppgifter. Personuppgifter som behandlas i samband med genomförandet av detta rambeslut bör skyddas i enlighet med principerna i den nämnda konventionen.
- (10) Gemensamma definitioner på detta område, särskilt av informationssystem och datorbehandlingsbara uppgifter, betyder mycket för att säkra att detta rambeslut tillämpas enhetligt i medlemsstaterna.
- (11) Det finns ett behov av att fastställa en gemensam inställning i fråga om brottsrekvisit, genom att gemensamt kriminalisera olagligt intrång i informationssystem, olaglig systemstörning och olaglig datastörning.
- (12) För att kunna bekämpa IT-relaterad brottslighet bör varje medlemsstat säkerställa effektivt rättsligt samarbete avseende brott vilka bygger på de typer av handlande som avses i artiklarna 2, 3, 4 och 5.
- (13) Det finns ett behov av att undvika att kriminaliseringen går för långt, särskilt i fråga om ringa fall, liksom att undvika att kriminalisera rättighetshavare och behöriga personer.
- (14) Det finns ett behov av att medlemsstaterna föreskriver påföljder för angrepp mot informationssystem. Dessa påföljder skall vara effektiva, proportionella och avskräckande.
- (15) Det är lämpligt att föreskriva strängare påföljder när ett angrepp mot ett informationssystem sker inom ramen för en sådan kriminell organisation som avses i gemensam åtgärd 98/733/RIF av den 21 december 1998 om att göra deltagande i en kriminell organisation i Europeiska unionens medlemsstater till ett brott⁽¹⁾. Det är också lämpligt att föreskriva strängare påföljder när ett sådant angrepp har orsakat allvarliga skador eller har påverkat väsentliga intressen.
- (16) Åtgärder bör även förutses för samarbete mellan medlemsstaterna, i syfte att säkra effektiva insatser mot angrepp mot informationssystem. Medlemsstaterna bör därför för utbyte av uppgifter använda sig av det befintliga nät med operativa kontaktpunkter som omnämns i rå-

dets rekommendation av den 25 juni 2001 om kontaktpunkter som upprätthåller ett öppethållande dygnet runt för bekämpning av högteknologisk brottslighet⁽²⁾.

- (17) Eftersom målen för detta rambeslut, nämligen att se till att angrepp mot informationssystem i medlemsstaterna blir föremål för effektiva, proportionella och avskräckande straffrättsliga påföljder och att förbättra och uppmuntra rättsligt samarbete genom att undanröja eventuella komplikationer, inte i tillräcklig utsträckning kan uppnås av medlemsstaterna, då bestämmelserna måste vara gemensamma och förenliga med varandra, och de därför bättre kan uppnås på unionsnivå, kan unionen vidta åtgärder i enlighet med subsidiaritetsprincipen i artikel 5 i EG-fördraget. I enlighet med proportionalitetsprincipen i samma artikel går detta rambeslut inte utöver vad som är nödvändigt för att uppnå dessa mål.
- (18) I detta rambeslut respekteras de grundläggande rättigheter och iaktas de principer som erkänns genom artikel 6 i fördraget om Europeiska unionen och återspeglas i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna, framför allt i kapitlen II och VI i denna.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

Artikel 1

Definitioner

I detta rambeslut används följande beteckningar med de betydelser som här anges:

- a) *informationssystem*: en apparat eller en grupp av sammankopplade apparater eller apparater som hör samman med varandra, av vilka en eller flera genom ett program utför automatisk behandling av datorbehandlingsbara uppgifter, samt datorbehandlingsbara uppgifter som lagras, behandlas, hämtas eller överförs med hjälp av dessa för att de skall kunna drivas, användas, skyddas och underhållas.
- b) *datorbehandlingsbara uppgifter*: framställning av fakta, information eller begrepp i en form som lämpar sig för behandling i ett informationssystem, inklusive program som lämpar sig för att få ett informationssystem att utföra en viss uppgift.
- c) *juridisk person*: enhet som har sådan status enligt tillämplig lagstiftning, med undantag av stater eller andra offentliga organ vid utövandet av de befogenheter som de har i egenkap av statsmakter samt internationella offentliga organisationer.

⁽¹⁾ EGT L 351, 29.12.1998, s. 1.

⁽²⁾ EGT C 187, 3.7.2001, s. 5.

- d) *orättmätigt*: intrång eller störning som sker utan tillstånd från ägaren eller annan rättighetshavare till systemet eller del av detta eller som inte medges i den nationella lagstiftningen.

Artikel 2

Olagligt intrång i informationssystem

1. Varje medlemsstat skall vidta de åtgärder som är nödvändiga för att straffbelägga uppsåtligt orättmätigt intrång i ett informationssystem som helhet eller en del av ett sådant system, åtminstone i fall som inte är ringa.

2. Varje medlemsstat får besluta att det handlande som avses i punkt 1 skall kriminaliseras endast när brottet begås genom intrång i en säkerhetsåtgärd.

Artikel 3

Olaglig systemstörning

Varje medlemsstat skall vidta de åtgärder som är nödvändiga för att se till att det är straffbart att uppsåtligen allvarligt hindra eller avbryta driften av ett informationssystem genom att mata in, överföra, skada, radera, försämra, ändra, hindra flödet av eller göra det omöjligt att komma åt datorbehandlingsbara uppgifter, när gärningen utförs orättmätigt, åtminstone i fall som inte är ringa.

Artikel 4

Olaglig datastörning

Varje medlemsstat skall vidta de åtgärder som är nödvändiga för att se till att det är straffbart att uppsåtligen radera, skada, försämra, ändra, hindra flödet av eller göra det omöjligt att komma åt datorbehandlingsbara uppgifter i ett informationssystem, när gärningen utförs orättmätigt, åtminstone i fall som inte är ringa.

Artikel 5

Anstiftan, medhjälp och försök

1. Varje medlemsstat skall straffbelägga anstiftan av och medhjälp till brott som avses i artiklarna 2, 3 och 4.

2. Varje medlemsstat skall straffbelägga försök till de brott som avses i artiklarna 2, 3 och 4.

3. Varje medlemsstat får besluta att inte tillämpa punkt 2 för de brott som avses i artikel 2.

Artikel 6

Påföljder

1. Varje medlemsstat skall vidta de åtgärder som är nödvändiga för att se till att de brott som avses i artiklarna 2, 3, 4 och 5 är belagda med effektiva, proportionella och avskräckande straffrättsliga påföljder.

2. Varje medlemsstat skall vidta de åtgärder som är nödvändiga för att se till att de brott som avses i artiklarna 3 och 4 är belagda med straffrättsliga påföljder som innebär ett maximistraff på minst ett till tre års fängelse.

Artikel 7

Försvårande omständigheter

1. Varje medlemsstat skall vidta de åtgärder som är nödvändiga för att se till att det brott som avses i artikel 2.2 och de brott som avses i artiklarna 3 och 4 är belagda med straffrättsliga påföljder som innebär ett maximistraff på minst två till fem års fängelse, när de begås inom ramen för en sådan kriminell organisation som avses i gemensam åtgärd 98/733/RIF, oberoende av den påföljdsnivå som anges i den gemensamma åtgärden.

2. En medlemsstat får även vidta de åtgärder som avses i punkt 1, när brottet har orsakat allvarliga skador eller påverkat väsentliga intressen.

Artikel 8

Juridiska personers ansvar

1. Varje medlemsstat skall vidta de åtgärder som är nödvändiga för att se till att juridiska personer kan ställas till ansvar för brott som avses i artiklarna 2, 3, 4 och 5 och som begås till deras förmån av en person som agerar antingen enskilt eller som en del av den juridiska personens organisation och har en ledande ställning inom den juridiska personen, grundad på

a) befogenhet att företräda den juridiska personen, eller

b) befogenhet att fatta beslut på den juridiska personens vägnar, eller

c) befogenhet att utöva kontroll inom den juridiska personen.

2. Utöver de fall som anges i punkt 1 skall medlemsstaterna se till att en juridisk person kan ställas till ansvar när brister i övervakning eller kontroll som skall utföras av en sådan person som avses i punkt 1 har gjort det möjligt för en person som är underställd den juridiska personen att till förmån för denna juridiska person begå de brott som avses i artiklarna 2, 3, 4 och 5.

3. En juridisk persons ansvar enligt punkterna 1 och 2 skall inte utesluta lagföring av fysiska personer som är gärningsmän vid, anstiftare av eller medhjälpare till de brott som avses i artiklarna 2, 3, 4 och 5.

Artikel 9

Påföljder för juridiska personer

1. Varje medlemsstat skall vidta de åtgärder som är nödvändiga för att se till att en juridisk person som har fällts till ansvar i enlighet med artikel 8.1 kan bli föremål för effektiva, proportionella och avskräckande påföljder, som skall innefatta bötesstraff eller administrativa avgifter och som får innefatta andra påföljder, som

- a) fråntagande av rätt till offentliga förmåner eller stöd,
- b) tillfälligt eller permanent näringsförbud,
- c) rättslig övervakning, eller
- d) rättsligt beslut om upplösning av verksamheten.

2. Varje medlemsstat skall vidta de åtgärder som är nödvändiga för att se till att en juridisk person som har fällts till ansvar i enlighet med artikel 8.2 kan bli föremål för effektiva, proportionella och avskräckande påföljder eller åtgärder.

Artikel 10

Behörighet

1. Varje medlemsstat skall fastställa sin behörighet beträffande de brott som avses i artiklarna 2, 3, 4 och 5, när brottet har begåtts

- a) helt eller delvis på dess territorium, eller
- b) av en av dess medborgare, eller
- c) till förmån för en juridisk person som har sitt huvudkontor på medlemsstatens territorium.

2. Varje medlemsstat skall vid fastställandet av sin behörighet enligt punkt 1 a se till att behörigheten innefattar fall där

- a) brottslingen är fysiskt närvarande på medlemsstatens territorium när brottet begås, oavsett om brottet riktar sig mot ett informationssystem på denna medlemsstats territorium eller inte, eller
- b) brottet riktar sig mot ett informationssystem på medlemsstatens territorium, oavsett om brottslingen är fysiskt närvarande på detta territorium när brottet begås eller inte.

3. En medlemsstat som enligt sin lagstiftning ännu inte utlämnar eller överlämnar sina egna medborgare skall vidta de

åtgärder som är nödvändiga för att fastställa sin behörighet i fråga om och, när det är lämpligt, väcka åtal för de brott som avses i artiklarna 2, 3, 4 och 5, när de har begåtts av en av landets medborgare utanför landets territorium.

4. När ett brott faller under fler än en medlemsstats behörighet och vilken som helst av dessa stater kan lagföra brottet på grundval av samma omständigheter, skall de berörda medlemsstaterna samarbeta för att avgöra vilken av dem som skall lagföra brottslingarna, för att, om möjligt, centralisera lagföringen till en enda medlemsstat. I detta syfte kan medlemsstaterna anlita de organ eller mekanismer som inrättats inom Europeiska unionen för att underlätta samarbetet mellan deras rättsliga myndigheter och samordningen av deras verksamhet. Följande omständigheter får beaktas i successiv ordning:

— Medlemsstaten skall vara den inom vars territorium brottet har begåtts enligt punkt 1 a och punkt 2.

— Medlemsstaten skall vara den i vilken gärningsmannen är medborgare.

— Medlemsstaten skall vara den på vars territorium gärningsmannen påträffats.

5. En medlemsstat får besluta att inte eller endast i särskilda fall eller under särskilda omständigheter tillämpa de bestämmelser om behörighet som anges i punkt 1 b och 1 c.

6. Medlemsstaterna skall underrätta rådets generalsekretariat och kommissionen när de beslutar att tillämpa punkt 5, i förekommande fall med uppgift om i vilka särskilda fall eller under vilka särskilda omständigheter beslutet gäller.

Artikel 11

Utbyte av uppgifter

1. För utbyte av uppgifter om de brott som avses i artiklarna 2, 3, 4 och 5 skall medlemsstaterna, med iakttagande av bestämmelser om dataskydd, säkerställa att de använder det befintliga nät med operativa kontaktpunkter som kan nås dygnet runt alla dagar i veckan.

2. Varje medlemsstat skall underrätta rådets generalsekretariat och kommissionen om sin utsedda kontaktpunkt för utbyte av uppgifter om brott som avser angrepp mot informationssystem. Generalsekretariatet skall vidarebefordra dessa uppgifter till de andra medlemsstaterna.

*Artikel 12***Genomförande**

1. Medlemsstaterna skall vidta de åtgärder som är nödvändiga för att följa bestämmelserna i detta rambeslut senast den 16 mars 2007.

2. Senast den 16 mars 2007 skall medlemsstaterna till rådets generalsekretariat och kommissionen överlämna texten till bestämmelser genom vilka de skyldigheter som ålagts dem enligt detta rambeslut införlivas med deras nationella lagstiftning. Senast den 16 september 2007 skall rådet, på grundval av en rapport som skall utarbetas utifrån information och en skriftlig rapport från kommissionen, bedöma i vilken utsträckning medlemsstaterna har följt bestämmelserna i detta rambeslut.

*Artikel 13***Ikraftträdande**

Detta rambeslut träder i kraft samma dag som det offentliggörs i *Europeiska unionens officiella tidning*.

Utfärdat i Bryssel den 24 februari 2005.

På rådets vägnar

N. SCHMIT

Ordförande
